

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3227/2023. (V. 5.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.21.492/2021/8. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Petró László ügyvéd) eljáró indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.21.492/2021/8. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.520/2021/8/II. számú ítéletére és a Budapest Környéki Törvényszék 27.P.20.692/2016/131. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárás tényállása az alábbiak szerint összegezhető. Az indítványozók édesanyja 2010-ben stroke-on esett át, általános érelmeszesedésben, epilepsziában, oxigénhiányos szívbetegségben, pangásos szívelégtelenségben szenvedett, 2014 októberkében érszűkület miatt comb-térd szintű amputációt végeztek nála, 2014 novemberében pedig sebészeti ellátásban részesült. Az indítványozók édesanyja 2015. június 11. napján került felvételre az alperes egészségügyi intézmény Sürgősségi Betegellátó Szakambulanciájára, miután a sebészeti kontroll vizsgálaton történő várakozása során szederjességgel, nehéz légzéssel járó átmeneti rosszullét lépett fel nála. A felvételkor megtartott Intenzív Terápiás Osztály konzíliumon konzervatív belgyógyászati kezelést javasoltak, mivel az intenzív osztályos kezeléstől érdemi, tartós javulást nem vártak. A betegvizsgálatot követően az indítványozók édesanyja terápiában részesült, instabil állapota miatt koponya CT vizsgálatra nem szállították. A betegvizsgálatot követően a rezidens orvos és a Kardiológiai Osztály osztályvezető főorvosa tájékoztatták az I. rendű indítványozót arról, hogy a beteg állapota válságos. A következő napon az indítványozók édesanyja kontaktusba már nem volt vonható, vizeletelválasztása jelentősen csökkent, illetve megszűnt, vesefunkciós értékei romlottak. A beteget orvosa kíséretében koponya CT vizsgálatra szállították, eközben légzése leállt, ezért a kísérő orvos az I. rendű indítványozó kérésére ambu-ballonos lélegeztetésbe kezdett. Miközben a ballonos lélegeztetés folyt, a beteget betolták a CT vizsgálóba, azonban állapotát nem sikerült stabilizálni és légzési, keringési elégtelenség miatt elhunyt.
- [3] 1.2. Az indítványozók keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes egészségügyi intézmény az édesanyjukat nem megfelelően látta el, és ezzel korábbi elhalálózását idézte elő, továbbá az édesanyjuk elhalálózásának körülményeiről nem adott számukra kellő időben megfelelő tájékoztatást, megsértve ezzel a családi élethez fűződő jogukat. Az indítványozók keresetükben azt kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperes egészségügyi intézményt sajnálkozás kifejezésére, valamint sérelemdíj megfizetésére. A perbe az alperes egészségügyi intézmény pernyertessége érdekében egy biztosító is beavatkozott.
- [4] A Budapest Környéki Törvényszék 27.P.20.692/2016/131. számú, 2021. április 20. napján kelt ítéletével az indítványozók keresetét elutasította. A perben kirendelt Nemzeti Szakértői és Kutató Központ Orvosszakértői Intézet Igazságügyi Orvosszakértői Osztálya igazságügyi orvosszakértői véleményében azt állapította meg, hogy az indítványozók édesanyjának kórházi dokumentációja tartalmában és formájában csak részben felelt meg a szakmai elvárásoknak, az hiányos volt, azonban a beteg kezelése, kórlefolyása a rendelkezésre álló dokumentáció alapján a vélemény elkészítéséhez szükséges mértékben rekonstruálható volt (Budapest Környéki Törvényszék ítélete, 9. oldal). A szakvélemény szerint a rendelkezésre álló orvosi dokumentációk alapján szakmai szabályszegés, mulasztás gyanúja nem merült fel. A szakvélemény szerint ugyan a beteg CT-re történő szállításához oxigént kellett volna alkalmazni, azonban a beteg kórlefolyását vizsgálva nem ez határozta meg a túlélését, a beteg halála nem az elmulasztott vizsgálatokkal hozható összefüggésbe, hanem a beteg korával

és több súlyos, kórbonctani vizsgálat által is igazolt betegségével (Budapest Környéki Törvényszék ítélete, 10–11. oldal). A szakértői vélemény szerint az indítványozók szakmailag nem megfelelően értékelik az ok-okozati összefüggéseket, a korábbi szakértői véleményekre tett megjegyzéseik pedig mentesek minden orvosszakmai alapvető ismerettől, összeollózott, egymással össze nem függő információrészletek összekapcsolásából levont hibás következtetéseket tartalmaznak (Budapest Környéki Törvényszék ítélete, 11. oldal). A bíróság azt is megállapította, hogy az indítványozók kellő időben történő tájékoztatás hiányára vonatkozó kereseti kérelme is alaptalan, figyelemmel az ügy egyedi körülményeire. Mindezekre figyelemmel a Budapest Környéki Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozók nem szenvedtek személyiségi jogi sérelmet, és ekként sérelemdíjra sem jogosultak.

- [5] 1.3. Az indítványozók fellebbezése alapján másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.520/2021/8/II. számú, 2021. szeptember 22. napján kelt ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a Budapest Környéki Törvényszék az ügy érdemére kiható lényeges eljárási szabálysértést nem vétett, a jogvita elbírálásához szükséges mértékben a bizonyítást lefolytatta, a releváns tényállást helyesen állapította meg. A Fővárosi Ítéltábla külön is kiemelte, hogy az eljárás során az egyik hazai egyetem az ÁNTSZ kérdéseire véleményt nyilvánított, és ez alapján hatósági intézkedést javasolt, és nem pedig igazságügyi szakértői véleményt adott. Az indítványozók hivatkozásával szemben pedig a perben kirendelt szakértő szakvéleménye és ezen egyetemi vélemény között nem állt fenn olyan lényegi ellentét, amely bizonyítás lefolytatását, kiegészítését, új szakértő kirendelését indokolta volna (Fővárosi Ítéltábla ítélete, Indokolás [35]–[36]). A dokumentáció hiányossága önmagában, az indítványozók édesanyjának elhalálásával oksági kapcsolatban álló mulasztás nélkül a Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint (az elsőfokú bírósági ítélettel összhangban) nem volt elegendő az alperes egészségügyi intézmény felelősségének megállapításához. Az ítélet ezt követően részletesen kifejti, hogy az indítványozók állításával szemben az egyetemi vélemény és a szakvélemény valójában miért nem állnak egymással ellentétben, és a dokumentációs hiányosságok ellenére hogyan lehetett rekonstruálni az elvégzett beavatkozásokat. A Fővárosi Ítéltábla azt is megállapította, hogy az indítványozók édesanyjának ellátása során történtek szakmai szabályszegések, ezek azonban a szakértői vélemény szerint nem állnak a beteg halálával okozati összefüggésben (Fővárosi Ítéltábla ítélete, Indokolás [42]). A jogerős ítélet szerint az alperes egészségügyi intézmény (szemben az elsőfokú bíróság megállapításával) ugyan valóban késedelmesen teljesítette a dokumentáció kiadására vonatkozó kérelmet, az indítványozók ugyanakkor nem a saját, hanem az édesanyjuk személyes adataihoz kívántak hozzáférni, az elhunyt személyes adatai védelméhez való joga pedig nem örökölhető, így pedig a dokumentáció késedelmes kiadása önmagában személyiségi jogsértést nem valósított meg (Fővárosi Ítéltábla ítélete, Indokolás [45]).
- [6] 1.4. Az indítványozók felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria Pfv.III.21.492/2021/8. számú, 2022. szeptember 14. napján kelt ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria ítéletében kiemelte, hogy az egészségügyi dokumentáció hiányosságának terhét az alperes egészségügyi intézmény viseli, azonban a szakértői vélemény alapján jelen esetben rekonstruálni lehetett az ellátás folyamatát annak ellenére, hogy a dokumentáció vezetése nem felelt meg teljes mértékben a jogszabályban foglaltaknak (Kúria ítélete, Indokolás [46]). A Kúria is arra a következtetésre jutott, hogy az alperes egészségügyi intézmény a szakértői véleménnyel megfelelően bizonyította, hogy nem áll fenn okozati összefüggés a megjelölt szakmai szabályszegése és mulasztása, valamint a beteg halála között. Az a körülmény pedig, hogy a fél a szakértő következtetéseivel nem ért egyet, nem alapozza meg a szakértői vélemény megalapozottságának bírói kétségbe vonhatóságát (Kúria ítélete, Indokolás [47]). Egyetértett a Kúria a Fővárosi Ítéltábla azon megállapításával is, hogy a dokumentáció esetleges késedelmes kiadása önmagában, többlettényállás hiányában nem minősül a személyiség lényegi vonásába, sajátosságába történő beavatkozásnak, ekként személyiségi jogi jogsértést nem alapoz meg (Kúria ítélete, Indokolás [51]).
- [7] 1.5. Az indítványozók ezt követően terjesztették elő az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszukat, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.21.492/2021/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.520/2021/8/II. számú ítéletére és a Budapest Környéki Törvényszék 27.P.20.692/2016/131. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírói eljáráshoz való joggal, az alábbiak szerint.

- [8] Az indítványozók érvelése szerint az ügyben a kirendelt igazságügyi szakértő véleménye és az ÁNTSZ által felkért hazai egyetem véleménye közötti ellentmondásokat az eljáró bíróságok nem oldották fel, a rendelkezésre álló adatok egymásnak ellentmondóak, ennek következtében pedig a szakvélemény is aggályos, azt a perben nem lehetett volna felhasználni. E körben az indítványozók azt is sérelmezik, hogy a Kúria ítélete nem tartalmaz indokolást. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét eredményezi továbbá az alkotmányjogi panasz szerint, hogy a Fővárosi Ítéltábla döntésében egy olyan dokumentumra is hivatkozott, melyet sem az indítványozók, sem a szakértő nem ismerhettek meg, ennek hiányában pedig a szakvélemény már önmagában is megkérdőjelezhetővé vált.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [10] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozók jogi képviselője a Kúria ítéletét 2022. október 6. napján vette át, melyhez képest az alkotmányjogi panasz határidőben, 2022. november 22. napján került előterjesztésre. Az indítványozók jogosultnak és érintettnek is tekinthetők, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat. Az indítványozók jogi képviselővel járnak el, a jogi képviselő a meghatalmazását csatolta. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaz. Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének eleget tesz.
- [11] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint e befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [12] Az alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, figyelemmel az Alkotmánybíróság tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben kimunkált gyakorlatára. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróságnak azt kellett értékelnie, hogy az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességi kétely megállapítható-e.
- [13] Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is következetes, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, illetve a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {legutóbb például: 3291/2022. (VI. 10.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ennek megfelelően nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe annak megítélése, hogy az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben készült szakvélemény aggályosnak tekinthető-e vagy sem.
- [14] Az indítványozók álláspontjával szemben az eljáró bíróságok mindegyike indokát adta annak ítéletében, hogy a szakértői véleményt miért tekinti aggálytalannak. Önmagában az a tény, hogy az indítványozók a szakértői vélemény megállapításait vitatják, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, az ugyanis az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül eső tényállás-megállapítási és bizonyíték-értékelési (és nem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű) kérdésnek tekinthető. Az indokolás mélységével összefüggésben pedig az Alkotmánybíróság arra utal, hogy következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből az fakad, hogy a bíróság döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni, ugyanakkor azonban az indokolási kötelezettségből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, és különösen nem következik az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {lásd például: 3309/2022. (VI. 24.) AB végzés,

Indokolás [26]]. Jelen esetben, az indítványozók álláspontjával ellentétben, az eljáró bíróságok ítéletükben egyértelműen indokát adták annak, hogy az igazságügyi szakértői véleményt az indítványozók meggyőződésétől eltérően miért tekintik aggálytalannak.

- [15] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban arra is hivatkoztak, hogy az eljárás során sem ők, sem pedig a szakértő nem ismerhetett meg egy dokumentumot. Ezen irat megismerhetőségének hiánya önmagában még az indítványozók érvelésének helytállósága esetén is legfeljebb törvénysértésként, nem pedig alaptörvény-sértésként lenne értékelhető, az Alkotmánybíróság hatásköre pedig kizárólag az alaptörvény-ellenesség (és nem pedig a törvénysértés) vizsgálatára terjed ki {lásd például: 3081/2022. (II. 25.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az Alkotmánybíróság e körben arra is utal, hogy a Kúria felülvizsgálati ítéletében nincs arra vonatkozó utalás, hogy az indítványozók felülvizsgálati kérelmükben sérelmezték volna ezen irat megismerésének elmaradását (jóllehet a Kúria ítélete részletesen ismerteti az indítványozók felülvizsgálati kérelmének tartalmát), és az indítványozók alkotmányjogi panaszukban maguk sem állították azt, hogy a Kúria eljárásában ezen irat megismerésének elmaradását sérelmezték volna, a Kúria pedig ítéletében az indítványozók ezen érvelését válasz nélkül hagyta volna.
- [16] Az Alkotmánybíróság mindezek miatt arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [17] 3. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján tehát arra a megállapításra jutott, hogy az nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadási feltételek egyikét sem, és ekként nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. április 18.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2689/2022.

